

הוכן ע"י כולל עיני הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

סנהדרין דף ל"ג ע"א

לתי' רב יוסף, מתי דיין שטעה¹ חוזר ומתי לא, ומתי משלם מביתו ומתי לא?

כשאינן גדול ממנו בחכמה ובמנין	כשיש גדול ממנו בחכמה ובמנין	
אינו חוזר ואינו משלם	חוזר ואינו משלם ²	במומחה
אינו חוזר אבל משלם	אינו חוזר אבל משלם	באינו מומחה

לתי' רב ששת³, מתי דיין שטעה חוזר ומתי לא, ומתי משלם מביתו ומתי לא?

כשטעה בשיקול הדעת	כשטעה בדבר משנה ⁴	
אינו חוזר ואינו משלם	חוזר ואינו משלם	במומחה
אינו חוזר אבל משלם ⁶	חוזר ואינו משלם ⁵	באינו מומחה

לתי' רב חסדא, מתי דיין שטעה חוזר ומתי לא, ומתי משלם מביתו ומתי לא?

האם משלם	האם חוזר	
אינו משלם	חוזר	כשלא נשא ונתן ביד ⁷
משלם	אינו חוזר	כשנשא ונתן ביד ⁸

¹ כתבו בתד"ה כאן, שמירי בטעה בשיקול הדעת, היות שרב נחמן ורב יוסף בעצמם ס"ל בכתובות שאם טעו בדבר משנה חוזרים.

² והכי אוקמה רב יוסף למתניתין דידן שאמרה שדיני ממונות חוזרים בהם בין לזכות ובין לחובה, דמיירי במומחה, שאז יש לו כח לחזור, ולא יכול הבע"ד לומר קים לי כהטעם הראשון שלך. אלא שהוקשה לגמי' מהא דתנן [בבכורות דף כ"ח ע"ב] בסיפא, ואם היה מומחה לבי"ד פטור מלשלם, משמע שמה שעשה עשוי ולא חוזר (דאם מחזיר את הדין מה שייך פטור מתשלומים), ותירץ רב נחמן דהסיפא הזו מיירי כשאין גדול ממנו בחכמה, וא"כ לא מציינת הבע"ד להחזיר את המעשה.

³ רב ששת הוא תי' על המשנה, וכמ"ש ברבינו חננאל וביד רמ"ה.

⁴ והכי אוקמה רב ששת למתניתין דידן שאמרה שחוזר, דמיירי שטעה בדבר משנה, שבין אם הוא מומחה ובין לא, כיון שיש משנה מפורשת דינו לא כלום וחוזר ואינו משלם.

⁵ כן משמע פשוט הסוגיא, שכל שחוזר אינו משלם, אולם יש בזה אריכות ומחלוקת בפוסקים.

⁶ והכי אמר רבי עקיבא לר' טרפון דאפי' אם הייתה טועה בשיקול הדעת כיון שאתה מומחה לרבים, אתה פטור, אבל בלא מומחה חייב.

⁷ והכי אוקמה למתניתין בלא נשא ונתן ביד, אלא שעשה בע"ד מעצמו ע"פ הוראתו, וכיון שכן חוזר בו הדיין, ויחזיר הבע"ד את הממון.

⁸ והמשנה בבכורות שאמרה מה שעשה עשוי וישלם מביתו, מיירי שנשא ונתן הדיין ביד, וביאר ביד רמ"ה שאז אין הדיין יכול לתבוע ולהוציא למי שנתן לו, דכשנתן לו הודה לו שזה שלו, וגם הבע"ד השני לא יכול להוציא ממנו, כיון שלא הוא זה שנתן אלא הדיין, ולכן מה שעשה הדיין עשוי, וצריך הדיין לשלם מביתו.

הוכן ע"י כולל עין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

סנהדרין דף ל"ג ע"ב

דיין שטימא את הטהור, דמה שעשה עשוי – וחייב, ולכאורה למה – הרי שנינו המטמא והמדמע והמנסך בשוגג פטור? [תד"ה שעירבן].

להו"א – שהבע"ד עירבן	למסקנא – שהדיין עירבן ⁹	
בשוגג כזה חייב ¹⁰	חשוב כמזיד	לחזקיה
חשוב כמזיד ¹¹	חשוב כמזיד	לר' יוחנן

מהיכן ילפינן דינים דלהלן בחייבי מלקויות? [תד"ה אתיא].

דינים שבגוף המלקות	שחייבי מלקות שוגגין פטורין מממון	שאין לוקה ומשלם	
רשע רשע	רשע רשע	רשע רשע	לאביי ¹²
רשע רשע	מכה מכה	מכדי רשעתו	לרבא ¹³

האנשים דלהלן האם יכולים ללמד זכות?

העדים	התלמידים	(תוס') דיין שאמר בתחילה איני יודע ¹⁴	
מלמדים	מלמדים	מלמד	לר' יוסי בר' יהודה
אין מלמדים	מלמדים	מלמד	לרבנן

⁹ בזה לא קשה לתוס', דכיון שמייירי שהדיין עירבן לכן חשוב כמו מזיד, דמי ביקש ממנו לחזק הוראתו ולערב ביד, ולכך פשוט שחייב.

¹⁰ היות שס"ל לחזקיה שמדאורייתא אחד שוגג ואחד מזיד חייב, ותקנו לפטור בשוגג כדי שיודיע לו, ובחכם בעל הוראה בין כה יודיע לו ולא צריך לפוטרו מטעם זה.

¹¹ פ"י דלר' יוחנן מדאורייתא בין שוגג ובין מזיד פטור, ורק קנסו במזיד כדי שלא יטמא טהרות חבריו, וא"כ אם נחשבו שוגג אין לקנוס את הדיין, וע"כ שחשוב כמזיד שהיה לדיין לדקדק בהוראתו.

¹² אביי לכל דינים ס"ל שלומדים מגז"ש רשע רשע ממיתה למלקות.

¹³ אולם רבא ס"ל שרק לדינים שבגוף המלקות, כמו כאן שמחזירים לזכות וכו' אבל לפטור ממון עם המלקות שאינו דין בגוף המלקות אי"א ללמוד מגז"ה"כ זו, אלא ממכה מכה שכתובה בתשלומים, וכן דין שאינו לוקה ומשלם ס"ל שילפינן מקרא דכדי רשעתו.

¹⁴ ביארו בתד"ה אחד, דכל מה דאמרין באמר איני יודע, ואח"כ אמר איזה טעם שלא שומעים לו, זהו דוקא במלמד חובה, אבל אם הוא מלמד זכות, אינו גרוע מאחד התלמידים ששומעים לו.